

DECIZIA nr. 24 din 28 ianuarie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#)

EMITENT

• **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 347 din 17 aprilie 2025**

Data intrării în vigoare 17-04-2025

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciocină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Laura-Iuliana Scântei	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Oana-Cristina Puică	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#), excepție ridicată de Societatea Nutricom - S.A. din Oltenița în Dosarul nr. 4.207/202/2018 al Tribunalului Călărași - Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 143D/2020.
2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.
3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume [Decizia nr. 894 din 17 decembrie 2015](#).

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Decizia penală nr. 1 din 9 ianuarie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 4.207/202/2018, Tribunalul Călărași - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#). Excepția a fost ridicată de Societatea Nutricom - S.A. din Oltenița într-o cauză penală în care instanța judecătorească a dispus instituirea unei măsuri asigurătorii.
5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că dispozițiile [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#) încalcă principiile constituționale privind calitatea legii, dreptul la un proces echitabil și dreptul de proprietate privată. Arată, astfel, că stabilirea limitei valorice până la concurența căreia se poate dispune o măsură asiguratorie prin formularea „valoare probabilă” a pagubei și a cheltuielilor judiciare este o expresie a neclarității și a imprevizibilității legii, ceea ce permite judecătorului să dispună măsuri arbitrare, prin folosirea de criterii proprii și imprevizibile de determinare a valorii probabile a prejudiciului. Or, dreptul la un proces echitabil presupune dreptul la un proces în care judecătorului nu i se permit conduite arbitrare. Legiferarea dreptului judecătorului sau al procurorului de a stabili o valoare probabilă a prejudiciului fără un set minim de criterii și de probatorii pe care să se sprijine în raționamentele sale permite magistratului respectiv să aplice reguli proprii, care nu sunt cunoscute de persoana supusă măsurii asigurătorii, pe care aceasta nu le poate prevedea și a căror eventuală netemeinicie nu o poate demonstra. De asemenea, arată că dreptul de proprietate presupune, între altele, și dreptul de a garanta îndeplinirea unor obligații civile cu bunurile asupra cărora se exercită acest drept. Instituirea unei măsuri asigurătorii asupra bunurilor respective limitează posibilitatea de a institui gajuri sau ipoteci pentru garantarea obligațiilor civile, iar această limitare este doar în aparență proporțională cu scopul măsurilor asigurătorii atât timp cât aprecierea proporționalității este lăsată la arbitrarul magistratului care dispune măsura.
6. Tribunalul Călărași - Secția penală apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Invocă, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume [Decizia nr. 894 din 17 decembrie 2015](#).
7. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.
8. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#), modificate prin prevederile [art. 102 pct. 166 din Legea nr. 255/2013](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală](#) și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Dispozițiile de lege criticate au următorul cuprins: „(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora.”

11. În susținerea neconstituționalității dispozițiilor de lege criticate, autoarea excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale [art. 1 alin. \(5\)](#) referitor la principiul legalității, ale [art. 21 alin. \(3\)](#) privind dreptul la un proces echitabil și ale [art. 44 alin. \(1\)](#) referitor la dreptul de proprietate privată.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#) au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederile [art. 21 alin. \(3\)](#) și ale [art. 44 din Constituție](#) - invocate și în prezenta cauză - și față de critici similare. Astfel, prin [Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 4 septembrie 2020, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#), pentru argumentele reținute în paragrafele 24-28 din decizia menționată.

13. Prin [Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020](#), precitată, Curtea a constatat că măsurile asigurătorii sunt măsuri procesuale cu caracter real ce au ca efect indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile care aparțin suspectului, inculpatului, persoanei responsabile civilmente sau altor persoane, prin instituirea unui sechestrului asupra acestora în vederea confiscării speciale, a confiscării extinse, executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori acoperirii despăgubirilor civile. Aceste măsuri au caracter provizoriu, având rolul de a preveni ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care ar putea să asigure repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, plata amenzii, a cheltuielilor judiciare sau realizarea confiscării, dispuse prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă. Măsurile asigurătorii se dispun de către procuror, în cursul urmăririi penale, din oficiu sau la cererea părții civile, prin ordonanță motivată, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată în timpul procesului penal, la sesizarea procurorului, a părții civile sau din oficiu, prin încheiere motivată, producându-și efectele de la momentul dispunerii până la momentul pronunțării hotărârii definitive în dosarul penal. Curtea a constatat că sechestrul este o măsură asiguratorie de drept penal, iar nu o sancțiune penală, care poate fi dispusă împotriva persoanelor care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală, dar nu ca o consecință a răspunderii penale, nedepinzând de gravitatea faptei săvârșite, neavând așadar caracter punitiv, ci eminamente preventiv. De altfel, potrivit prevederilor [art. 107 alin. \(3\) din Codul penal](#), măsurile de siguranță se pot lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă.

14. În continuare, prin [Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020](#), precitată, Curtea a reținut că, prin instituirea sechestrului, proprietarul bunurilor pierde dreptul de a le înstrăina sau greva de sarcini, măsura afectând, așadar, atributul dispoziției juridice și materiale, pe întreaga durată a procesului penal, până la soluționarea definitivă a cauzei. Totodată, Curtea a observat că sechestrul asigurător poate afecta și atributele de usus și fructus, atunci când bunurile sechestrate trebuie ridicate în mod obligatoriu și predate pentru păstrare unor instituții de specialitate [[art. 252 alin. \(2\), \(3\), \(4\) și \(5\) din Codul de procedură penală](#)] ori atunci când au fost puse sub sigiliu și se desemnează un custode [[art. 252 alin. \(9\) din același cod](#)]. Așadar, interzicerea până la soluționarea definitivă a cauzei a transferului, distrugerii, transformării, înstrăinării, deplasării bunurilor asupra cărora s-a instituit sechestrul, asumarea temporară a custodiei sau controlului asupra acestor bunuri afectează dreptul de proprietate nu numai al suspectului, al inculpatului ori al persoanei responsabile civilmente, dar și al terților proprietari ai acestor bunuri și care nu au calitate de parte în procesul penal. Referitor la dreptul de proprietate, care este un drept fundamental, garantat prin Constituție, conținutul și limitele acestuia fiind stabilite prin lege, Curtea a statuat, prin decizia citată anterior, că acesta nu este însă un drept absolut prin natura lui, putând fi supus unor limitări rezonabile.

15. În ceea ce privește obiectul măsurilor asigurătorii, acesta este delimitat de dispozițiile [art. 249 alin. \(8\) din Codul de procedură penală](#), printr-o normă de trimitere la legea civilă. În acest sens, prin [Decizia nr. 20 din 19 ianuarie 2016](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 269 din 8 aprilie 2016, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 249 alin. \(8\) din Codul de procedură penală](#), Curtea a reținut, în paragraful 18, că, atunci când procurorul, judecătorul de cameră preliminară sau instanța instituie sechestrul asigurător, aceștia evaluează prejudiciul produs prin infracțiune, fiind necesar ca valoarea sechestrată să fie apropiată de cea a bunurilor care ar putea fi confiscate, după stabilirea vinovăției, dacă se apreciază că se impune această măsură. Astfel, măsura asiguratorie, indiferent de organul judiciar care o instituie, trebuie motivată, fiind necesar să se arate, în cuprinsul actului prin care se dispune - ordonanță sau încheiere -,

îndeplinirea condițiilor legale privind necesitatea dispunerii măsurii și, de asemenea, întinderea prejudiciului sau a valorii necesare pentru care se solicită sechestrul și valoarea care urmează a fi garantată în acest fel. Așadar, dispunerea unei măsuri asigurătorii se face pe baza analizei valorilor implicate în cauză: valoarea prejudiciului, a sumelor probabile ce ar trebui confiscate, bonitatea suspectului/înculpatului, valoarea patrimoniului de care acesta dispune.

16. De asemenea, prin [Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020](#), precitată, Curtea a constatat că, pentru a avea eficiență - în sensul împiedicării suspectului/înculpatului să zădărnicească recuperarea prejudiciului și restabilirea situației anterioare săvârșirii faptei penale -, măsurile asigurătorii trebuie dispuse cât mai devreme în cursul urmăririi penale, deci cu mult înainte de a fi stabilită valoarea finală a prejudiciului. Aceasta este rațiunea pentru care organele judiciare au posibilitatea de a institui sechestrul asigurător pe bunurile suspectului sau înculpatului și ale persoanei responsabile civilmente până la concurența valorii probabile a prejudiciului și a cheltuielilor judiciare, astfel cum este aceasta apreciată la momentul luării măsurii asigurătorii. Pe de altă parte însă, dacă, în urma administrării întregului probatoriu, se constată că această valoare - devenită, între timp, certă - este mai mică decât cea avută în vedere inițial, sechestrul poate fi restrâns de organul judiciar, din oficiu sau la cererea persoanei interesate. Astfel, Curtea a statuat că dispozițiile [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#) nu aduc atingere prevederilor [art. 44 din Constituție](#), întrucât, deși reglementează o limitare a dreptului de proprietate privată, afectând atributul dispoziției juridice și materiale asupra bunurilor indisponibilizate - pe întreaga durată a procesului penal, până la soluționarea definitivă a cauzei -, această limitare este una permisă, având în vedere că se aplică în mod nediscriminatoriu, este justificată de un interes general, este necesară obiectivului urmărit de legiuitor și este proporțională cu scopul propus ([Decizia nr. 768 din 18 decembrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 154 din 4 martie 2015, paragraful 20).

17. În același sens sunt și [Decizia nr. 894 din 17 decembrie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 4 martie 2016, [Decizia nr. 463 din 27 iunie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 26 septembrie 2017, [Decizia nr. 146 din 27 martie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, și [Decizia nr. 312 din 9 iunie 2020](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1000 din 29 octombrie 2020.

18. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

19. Pentru considerentele expuse, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Nutricom - S.A. din Oltenița în Dosarul nr. 4.207/202/2018 al Tribunalului Călărași - Secția penală și constată că dispozițiile [art. 249 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#) sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Călărași - Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 ianuarie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Oana-Cristina Puică
